

16.5.2024

Dnro 2024_037
VH/3274/02.98.00.03/2024
VN/1240/2024-VM-1
VM011:00/2024

Valtiovarainministeriölle

Asia

Verohallinnon Harmaan talouden selvitysyksikön lausuma luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tulotietojärjestelmästä annetun lain ja positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 22 ja 25 §:n muuttamisesta.

Lausuma

Verohallinnon Harmaan talouden selvitysyksikkö (myöh. selvitysyksikkö) lausuu harmaan talouden torjunnan näkökulmasta ja kannattaa tulotietojärjestelmästä sekä positiivisesta luottotietorekisteristä annettuihin lakeihin esitettyjä muutoksia.

Selvitysyksikkö ehdottaa lisäksi ministeriön harkittavaksi, että viranomaisten havaitsemien tulotietojärjestelmässä olevien virheellisten tietojen merkinnästä ja valvontatiedon välittämisestä muille viranomaisille aloitettaisiin erillinen viranomais selvitys.

Perustelut

Tulorekisteri sisältää työnantajan ilmoittamia tietoja ja jokainen tietoja hyödyntävä viranomainen vastaa omalta osaltaan mahdollisten tarkistusten toteuttamisesta. Eri tyinen ongelma on se, että yhden hyödyntäjän virheelliseksi havaitsema tieto ei välity tehokkaasti muille tiedon hyödyntäjille. Jos tiedon ilmoittaja ei virheen havaitseman tahon pyynnöstä huolimatta korjaa ilmoittamaansa tietoa tai jatkossa tulonsaaja ei pyydä korjausta, voivat toiset tiedon hyödyntäjät edelleen käyttää virheellistä tietoa. Virheellinen tieto voi jäädä rekisteriin myös pysyvästi. Alkuperäistä työnantajaa ei välttämättä ole enää edes olemassa siinä vaiheessa, kun tietoja pitäisi korjata.

Tieto tulorekisterissä havaitusta virheellisestä tiedosta tulisi välittää kaikille tiedon käyttäjille. Tiedon käyttäjille tulisi esimerkiksi luoda mahdollisuus tallentaa tulorekisteriin valvontatoimenpiteiden tuloksena selvitetty tulojen määrä niin sanottuna rinnakkaisena valvontatietona. Tämä olisi ensiarvoisen tärkeää tilanteissa, joissa toinen viranomainen on poikennut tulorekisteristä saatavista tiedoista. Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastuskertomuksessa, *Tulorekisterin käyttöönotto ja vaikutus-*

set 3/2021¹, kuvannut edellä esitettyä ongelmaa. Tarkastuskertomuksessa on todettu, että ongelmaa voitaisiin osin helpottaa sillä, että käyttäjille luotaisiin mahdollisuus tallentaa tulorekisteriin valvontatoimenpiteiden tuloksena selvitetty tulojen määrä niin sanottuna rinnakkaisena valvontatietona.

Helsingissä 16.5.2024

Janne Marttinen
johtaja

Tatta Garselius
ylitarkastaja

¹ Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuskertomukset 3/2021. Luettavissa <https://www.vtv.fi/app/uploads/2021/04/VTV-Tarkastus-3-2021-Tulorekisterin-kayttoonotto-ja-vaikutukset.pdf>.